

АКТ
лісопатологічного обстеження насаджень по Ківерцівському національному
природному парку «Цуманська пуша»
СГБК «Муравищенський»

24 червня 2025 року

с. Муравище

Нами, начальником відділу регулювання природокористування, погоджувальної діяльності та моніторингу довкілля управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА Ольгою ГРИЦАЙ, головним спеціалістом відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно – Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Антоном СТЕЛЬМАХОМ, завідувачем сектору Сектору моніторингу стану лісових насаджень філії «Рівнелісозахист» державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» Михайлом ЛЕГКОБИТОМ, відповідно до виклику поданого СГБК «Муравищенський» підставі поданого виклику №9 від 16.04.2025 року в присутності голови СГБК «Муравищенський» Марією САПОЖНИК, лісника Петра ПАЦЮКА, в присутності начальника відділу ПНДВ Національного природного парку «Цуманська пуша» Володимира Петруся, майстера з охорони природи НПП «Цуманська площа» Антона КИРИЧУКА керуючись п.3 «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995р. № 555 (ЗП України, 1995 р., №10, ст.253; Офіційний вісник України, 2016р., №87, ст. 2839), в редакції постанови КМУ від 26 жовтня 2016 року №756 зі змінами, що вносяться постановою КМУ від 9 грудня 2020 р. №1224., (далі СПЛУ), та згідно звернення СГБК «Муравищенський» було проведено лісопатологічне обстеження насаджень даного підприємства.

Матеріали базового лісовпорядкування 2011 року.

Обстеження проводилось в період з 23-24.06.2025 року

Лісопатологічне обстеження проведено на загальній площі 113,60га

В результаті лісопатологічного обстеження встановлено, що лісопатологічний стан обстежених насаджень на час обстеження є не задовільний на площі 113,60 га.

Обстежені лісові насадження знаходяться на території національного природного парку «Цуманська пуша» загальдержавного значення, створеного Указом Президента України від 22.02.2010 року №203 «Про створення Ківерцівського національного природного парку «Цуманська пуша».

Ківерцівський національний парк «Цуманська пуша» загальною площею 360,0. Включений до території НПП без вилучення у межах землекористування СГБК «Муравищенський». Охоронне зобов'язання від 20.04.2012р. №215/8

Згідно матеріалів функціонального зонування території Ківерцівського НПП «Цуманська пуша» (протокол НТР (науково-технічної ради) № 1 від

16.02.2018р., протокол НТР №4 від 15.03.19р), протокол НТР №5 від 19.07.19р. протокол НТР №6 від 20.01.20р., протокол НТР №7 від 15.07.20р. схеми функціонального зонування до Проекту організації території Парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів погодженої НТР , протокол №3 від 21.12.18р. територія СГВК «Муравищенський» площею 360.0га відноситься до господарської зони Парку.

Згідно Положення про Ківерцівський національний природний парк «Цуманська пуца»,

п.4.3.2. «У зоні регульованої рекреації дозволяється в установленому порядку:

- проведення вибіркового санітарного рубок і заходів, пов'язаних із збереженням, відтворенням та ефективним використанням природних комплексів та об'єктів згідно з Проектом організації території.

п.4.3.4.В межах господарської зони забороняються рубки головного користування і проводиться господарська діяльність, спрямована на виконання покладених на Парк завдань.

Відповідно до протоколу №2 Науково- технічної ради Ківерцівського національного природного парку «Цуманська пуца» від 13.06.2025р про доцільність проведення 2025 році санітарно-оздоровчих заходів на площі 113,60га. лісопатологічне обстеження проведено в ослаблених насадженнях, де відмічено патологічні процеси, з метою встановлення причини ослаблення та відмирання дерев методом рекогносцирувального обстеження відведених до рубки ділянок.

При обстеженні лісових насаджень , видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, не виявлено. Помешкань, гніздування, шляхи міграції видів тварин, занесених до Червоної книги України не виявлено.

Причиною ослаблення соснових насаджень є заселення ослаблених дерев стовбуровими шкідниками (вершинний короїд, шести зубчастий короїд, синя соснова златка, великий та малий соснові лубоїди) , результат діяльності котрих на даний час призвів до ослаблення та повної загибелі окремі дерева сосни.

Характер пошкодження поодиноким, всихання по стовбуру спостерігається з верху до низу, дерева сосни з відсутньою хвоєю, переважна більшість дерев, котрі потребують рубки 4-6 категорії санітарного стану, стовбурова частина відпрацьована та заселена стовбуровими шкідниками (при відлущені кори наявні ходові лінії) та пошкоджена офіоостомовими грибами (характерне синьо-фіолетове забарвлення деревини).

На ділянках господарської зони відібрані тільки нежиттєздатні дерева вільхи, берези, осики, граба, сосни. Спостерігаються на деревах листяних порід зріджена, ажурна крона, суховершинність дерев, в наявності дерева всіх порід – вільха, береза, осика, граб, сосна VI категорії санітарного стану, з локальним відшаруванням кори.

Вільхово-березові насадження розміщені на вологих ґрунтах, що спричиняє ураження коренових лап, яке в подальшому проявляється у вигляді коренево-комлевої гнилі та призводить до глибокого вигнивання стовбурів в комлевій частині, дерев з підірваною кореневою системою, які пошкоджені до ступеню припинення росту, дерева з нахилом нижньої та середньої частини стовбура понад 30 градусів, із поодинокими зломами дерев в комлевій частині, де чітко видно окоренкову гниль корозійного типу. Такі дерева більш схильні до

вітровалу, заселенню стовбуровими шкідниками та фітопатогенними мікроорганізмами, збудниками гнильних хвороб, які викликають руйнування деревини, сприяють буреломній захаращеності, що в значній мірі погіршує санітарний стан насаджень. Відібрані дерева берези, осики, граба з наявністю плодкових тіл, дереворуйнівних грибів. Спостерігається ураження дерев раковими хворобами, а саме східчастим раком, що проявляється в заглиблених ранах, в некрозі кори, напливах, в тріщинах комлевій частині із локальним відшаруванням кори, дерева VI категорії санітарного стану відпрацьовані стовбуровими шкідниками (вусачами), про що свідчать льотні отвори та личинкові ходи.

Характер всихання обстежених насаджень поодинокий, темп поступовий, ступінь всихання слабка. Розміщення по площах ділянок, пошкоджених дерев стовбуровими шкідниками та хворобами лісу мозаїчне.

На оглянутих ділянках, запланованих у вибіркову санітарну рубку, при наявності залишати дерева, які виконують важливі біоценотичні функції та слідкувати, щоб зменшення повноти насаджень не було нижче встановленого показника повноти, згідно п.п. 26,27 «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27.07.1995р. №555, в редакції постанови КМУ від 26.10.2016. №756 та постанови КМУ від 09.12.2020р. №1224

Висновки та пропозиції:

1. Обстежені насадження на площі 113,60га. перебувають у незадовільному санітарному стані. Для приведення лісів до належного санітарного стану, запобігання розвитку патологічних процесів у лісі, зменшення шкоди, що завдається комплексом стовбурових шкідників, розробки вітровальних, буреломних дерев рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану на загальній площі 113,60га., в тому числі:

-ВСП-113,60га:

2. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів у межах природно-заповідного фонду здійснювати відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України», інших актів законодавства щодо збереження пралісів і старовікових насаджень, також – відповідно до вимог проектів організації території та об'єктів природно-заповідного фонду та положень про них з урахуванням специфіки, ступеня та періоду пошкодження насаджень, біології деревних порід, шкідників та збудників хвороб лісу, Санітарних правил в лісах України у відповідності до п.5 абзац 3 та 4 цих правил.

3. На територіях та об'єктах природно-заповідного фонду України (ПЗФ) режим охорони регламентується Законом України «Про природно-заповідний фонд України», Положенням про природно-заповідні об'єкти та їх охоронними зобов'язаннями. Регулювання відносин в частині природокористування та охорони на території ПЗФ здійснюються у відповідності з Законами України: «Про охорону навколишнього природного середовища України», «Про природно-заповідний фонд України», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ», «Про Червону книгу України» та іншими нормативно-правовими актами, а зокрема Лісовим кодексом України та Санітарними правилами України..

5. Лісовій охороні підприємства вести посилений нагляд за суміжними ділянками лісу, вразі необхідності формувати повідомлення про погіршення санітарного стану.

Лісопатологічний журнал																		
Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа										Вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Інтенсивність ураження, %	Ступінь ураження
					осередку	склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, куб. метрів на 1 га	Категорія захисності					
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	19		
СТВК "Му равищенський"	1	5	3.7		3.7	10ВЛЧ	55	0.75	1	19	26	215	1	ВСР	стовбурова гниль	5	слабка	
СТВК "Му равищенський"	1	7	6.2	(1)	5.4	9ВЛЧ 1БП+ОС	45	0.70	3	16	20	140	1	ВСР	стовбурова гниль	6	слабка	
СТВК "Му равищенський"	1	9	2.1		2.1	10ВЛЧ	50	0.60	2	18	24	150	1	ВСР	стовбурова гниль	6	слабка	
СТВК "Му равищенський"	1	14	5.8		5.8	9СЗ 1БП	60	0.70	2	18	24	220	1	ВСР	стовбурові шкідники	2	відпад	
СТВК "Му равищенський"	1	27	1.9		1.9	7ВЛЧ 3БП	40	0.70	3	15	18	130	1	ВСР	стовбурова гниль	11	середня	
СТВК "Му равищенський"	1	28	6.7		6.7	5БПЗВЛЧ 1ОС 1СЗ	55	0.60	2	20	26	170	1	ВСР	стовбурова гниль	3	відпад	
СТВК "Му равищенський"	1	32	2.3		2.3	7ВЛЧ 1СЗ 2БП	55	0.75	2	18	24	190	1	ВСР	стовбурова гниль	8	слабка	
СТВК "Му равищенський"	1	35	2.9		2.9	7БП 2ВЛЧ 1ОС	40	0.75	1	15	16	140	1	ВСР	стовбурова гниль	4	відпад	
СТВК "Му равищенський"	2	3	6.5		6.5	6ВЛЧ 2ОС 2БП	35	0.70	2	15	16	130	1	ВСР	стовбурова гниль	4	відпад	
СТВК "Му равищенський"	3	1	9.4		9.4	8ВЛЧ 2БП	60	0.70	1	20	28	200	1	ВСР	стовбурова гниль	3	відпад	
СТВК "Му равищенський"	3	14	17.0		17.0	4ВЛЧ 2БП 2ОС 2ГЗ+ЯЗ	55	0.70	2	21	26	200	1	ВСР	стовбурова гниль	4	відпад	
СТВК "Му равищенський"	3	22	2.6		2.6	9ВЛЧ 1БП+ЯЗ+ГЗ	65	0.70	2	23	28	260	1	ВСР	стовбурова гниль	2	відпад	
СТВК "Му раищенський"	4	14	6.0	(1)	3.0	8ВЛЧ 2БП+ДЗ	70	0.60	2	21	28	190	1	ВСР	стовбурова гниль	4	відпад	
СТВК "Му равищенський"	4	18	1.7		1.7	6БПЗВЛЧ 1СЗ+ОС	70	0.60	2	21	28	180	1	ВСР	стовбурова гниль	14	середня	
СТВК "Му равищенський"	5	1	1.8		1.8	1ОСЗ	76	0.60	1	23	36	270	1	ВСР	стовбурові шкідники	3	відпад	
СТВК "Му равищенський"	5	2	1.8		1.8	4СЗ 4ВЛЧ 2БП	85	0.60	2	24	36	270	1	ВСР	стовбурові шкідники	7	слабка	
СТВК "Му равищенський"	5	9	19.0		19.0	6СЗ 3БП 1ВЛЧ	60	0.70	2	19	26	210	1	ВСР	стовбурові шкідники	3	відпад	
СТВК "Му равищенський"	5	10	10.0		10.0	7СЗ 3БП	60	0.70	2	19	26	220	1	ВСР	стовбурові шкідники	5	слабка	
СТВК "Му равищенський"	5	11	10.0		10.0	5СЗ 4БП 1ОС	60	0.70	2	19	26	210	1	ВСР	стовбурові шкідники	5	слабка	
Разом виявлено по підприємству:					113.6													
В тому числі:						відпад	слабка	середня	сильна									
					113.6	74.7	35.3	3.6										
						відпад	слабка	середня	сильна									
Шкідники					48.4	26.6	21.8											
стовбурові шкідники					48.4	26.6	21.8											
Хвороби					65.2	відпад	слабка	середня	сильна									
						48.1	13.5	3.6										
стовбурова гниль					65.2	48.1	13.5	3.6										

Акт складено в 4-ох примірниках.

До акту додається:

-Копії таксаційних описів

-Копії повідомлень про погіршення санітарного стану

-Копія витягу з протоколу №2 від 13.06.2025р. науково-технічної ради Ківерцівського національного природного парку «Цуманська пуща»

-Копія охоронного зобов'язання

-Копія положення про Ківерцівський національний природний парк «Цуманська пуща»

Ківерцівський НПП «Цуманська пуща» повідомляє що територія СГВК «Муравищанський» площею 360,0 га відноситься до господарської зони Парку

Начальник відділу регулювання природокористування, погоджувальної діяльності та моніторингу довкілля управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА

Начальник відділу ПНДВ Національного Природного парку «Цуманська пуща»

Головний спеціаліст відділу Мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно – Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства

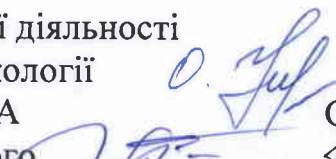
Завідувач сектору Сектору моніторингу стану лісових насаджень філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»

голова СГВК «Муравищенський»

лісник СГВК «Муравищенський»

майстер з охорони природи

НПП «Цуманська пуща»

Ольга ГРИЦАЙ

Володимир ПЕТРУСЬ

Антон Стельмах

Михайло ЛЕГКОБИТ

Марія САПОЖНИК

Петро ПАЦЮК

Антон КИРИЧУК